

Utbildningsinspektion i Munkmoraskolan, förskoleklass och grundskola årskurs 1–6

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Munkmoraskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	27
Grundskola	223

Utbildningen vid Munkmoraskolan omfattar förskoleklass, grundskola med årskurserna 1–6 samt fritidshem för barn 6–12 år. Inspektionen innefattar förskoleklass och grundskola.

Skolans elever och pedagogiska personal är organiserade i två arbetslag, förskoleklass och årskurs 1–3 samt årskurs 4–6. Skolans profil är musik och det finns särskilda musikklasser i Munkmoraskolan. Dessa klasser tar emot elever från hela kommunen.

Enligt skolans egna uppgifter finns 7 heltidsanställda lärare per 100 elever.

Munkmoraskolan ligger i ett bostadsområde i närheten av Gustavsbergs centrum. Skolan, som invigdes år 1970, är en U-formad enplansbyggnad med en separat idrottshall.

Genomförandet av inspektionen i Munkmoraskolan

Skolverket sände den 13 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Munkmoraskolan har bestått av undervisningsrådet Lars Svensson och experten Björn Bylund. Besök i Munkmoraskolan inleddes den 26 oktober och avslutades den 27 oktober 2004.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Munkmoraskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Munkmoraskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, lärare, elevvårdspersonal, elever, föräldrar samt elevråd. Lektioner besöktes. Under besöket fördes också informella samtal med personal och elever.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

I Munkmoraskolan saknas ett gemensamt förhållningssätt mot kränkningar och bråk elever emellan. Eleverna tilltalar ibland varandra med hårda ord och även könsord förekommer i dessa sammanhang. Kränkningar elever emellan förekommer. All personal reagerar inte tydligt när detta inträffar. Skadegörelse eller klotter observeras inte i skolans lokaler. Till skolans mobbningsgrupp har detta läsar endast ett ärende anmäls. Uppgifter har dock lämnats till inspektörerna, både från elever och från personal, om att flera fall av kränkningar förekommit. I läroplanen är trivsel och trygghet centrala begrepp och den anger att läraren skall uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av kränkande behandling. Inspektörerna bedömer att ett gemensamt förhållningssätt mot kränkningar, bråk och hårda ord elever emellan behöver utvecklas bland personalen i Munkmoraskolan. Vikten av att alla vuxna kraftfullt griper in vid bråk och kränkningar, kan inte nog understrykas.

Enligt läroplanen skall skolan sträva efter att varje elev successivt utövar ett allt större inflytande över det inre arbetet i skolan. Inspektörerna menar att arbetet i elevråd och klassråd bör leda till att eleverna lär sig att påverka skolans verksamhet. Detta beskrivs och bedöms i avsnitt 3.

Eleverna i Munkmoraskolan får sällan påverka innehållet i undervisningen. I några klasser förekommer lektionspass där de själva väljer vad de skall arbeta med, så kallat ”eget arbete”. Vanligen planerar dock läraren innehållet i arbetspassen och de flesta elever arbetar med samma uppgifter under lektionerna. Tid till reflektion över vad den enskilde eleven behöver arbeta med ges sällan. Inspektörerna anser att skolan bör utarbeta en strategi, för att enligt läroplanens mål, utöka elevernas möjligheter inflytande över sitt eget lärande och över arbetsformer och innehåll.

Sammanfattningsvis bedöms skolans resultat under avsnittet normer och värden vara av varierande kvalitet, och bör förbättras. Att utveckla ett gemensamt förhållningssätt för att öka elevernas trivsel och trygghet på skolan bedöms vara ett tydligt förbättringsområde. Elevernas inflytande över sitt eget lärande och över arbetsformer och innehåll bör förstärkas.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Enligt statistik från Munkmoraskolan ser resultaten av de nationella proven i åk 5 ut år 2003 ut enligt nedan:

Ämne	Andel elever som bedöms ha nått kursplanernas mål
Svenska	91 %
Engelska	95 %
Matematik	95 %

År 2004 var motsvarande resultat enligt statistik från Munkmoraskolan:

Ämne	Andel elever som bedöms ha nått kursplanernas mål
Svenska	96 %
Engelska	94 %
Matematik	94 %

Av tabellerna ovan framgår att måluppfyllelsen i svenska förbättrats mellan år 2003 och 2004. Inspektörerna bedömer att kunskapsresultaten är förhållandevis goda. Någon bedömning av resultaten i andra ämnen än de som omfattas av tabellerna ovan kan inte göras, då sådana sammanställningar saknas. Skolan bör på en övergripande nivå utvärdera och följa upp elevernas utveckling även i andra ämnen än svenska, matematik och engelska

Skolan skall, enligt läroplanen, sträva efter att varje elev utvecklar nyfikenhet och lust att lära. Den skall dessutom sträva efter att varje elev lär sig att lyssna, diskutera, argumentera och använda sina kunskaper. I Munkmoraskolan tycker eleverna att skolan är viktig och man lyssnar ofta koncentrerat under lektionerna. Dock frågar elever sällan kring det läraren säger och inspektörerna observerar att diskussioner lärare – elever, runt det ämne undervisningen gäller, är sällsynta. Inspektörerna konstaterar att eleverna på Munkmoraskolan visar lust att lära, men att de oftare kan ges tillfälle till diskussioner och reflektioner kring undervisningens innehåll.

I Munkmoraskolan avser man att arbeta med så kallade ”måltrappor” i ämnena matematik, svenska och engelska. Varje trappsteg innehåller ett antal väl avgränsade arbetsområden och kunskapsmål och när eleverna klivit över alla trapporna har de nått de nationella kursplanemålen. Vilket trappsteg eleven befinner sig på skall dokumenteras och följas upp i elevens individuella utvecklingsplan, IUP. Det finns även en måltrappa för elevens sociala utveckling. Få elever känner till dessa mål och de används inte på ett enhetligt sätt över skolan. I

övriga av kursplanernas ämnen har inga lokala mål redovisats för inspektörerna. Inspektörerna konstaterar att arbetet med de lokala målen i matematik, svenska och engelska behöver utvecklas ytterligare. Dessutom bör mål i alla kursplanernas ämnen göras kända för eleverna och även för föräldrarna, i enlighet med läroplanens avsikt.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att elevernas kunskaper är goda, men att skolan på övergripande nivå, systematiskt behöver följa upp och utvärdera kunskapsutvecklingen för eleverna i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Eleverna på Munkmoraskolan visar lust att lära. Lokala mål och kursplanernas mål bör förankras hos elever och föräldrar.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

I Munkmoraskolan förekommer flera olika metoder för att förebygga kränkningar och skapa en trygg arbetsmiljö. I årskurs 1 och 3 arbetar man med "Projekt Charlie", en utbildning som syftar till att stärka elevernas självkänsla och att lära dem medkänsla för andra. En gång per vecka går eleverna till fritidshemmet, där "Charlie-undervisningen" äger rum. Årskurs 6 får, genom ett samarbete med kyrkan, undervisning i något man kallar för "livskunskap". Detta innebär att man 2-3 gånger per termin diskuterar frågor om rätt och fel och vad som är viktigt i livet. Ute på rasterna finns "friends", det vill säga elever som valts ut för att hjälpa och stötta sina kamrater. I några klasser förekommer så kallade "kompissamtal", samtal enligt en speciell struktur, hållna i syfte att lära eleverna att själva lösa sina konflikter. I förskoleklassen hålls "stormöten" varje vecka, där barn och personal diskuterar relationer och kompisskap med mera. Läraren skall, enligt läroplanen, klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet. Inspektörerna bedömer att värdegrundsarbetet i Munkmoraskolan bedrivs utifrån enskilda pedagogers initiativ. Det goda arbete som fritidshemmets personal uträttar med "Projekt Charlie", är ett exempel på detta. Omfattning, innehåll och utformning varierar dock mycket mellan de olika klasserna. Det saknas ett enhetligt synsätt i dessa frågor och ett engagemang som märks över hela skolan. En stor del av arbetet med att förebygga kränkningar och skapa en trygg arbetsmiljö utförs av annan personal än lärare. Det är viktigt att alla engagerar sig och arbetar kring dessa frågor, så att arbetet med normer och värden blir väl synligt i alla klassrum.

På Munkmorasskolan finns ett program mot kränkande behandling. Det beskriver kortfattat hur kränkningar skall anmälas och hur skolan skall agera när

kränkningar inträffar. Det behandlar kränkningar elever emellan, men inte kränkningar som äger rum mellan vuxna och elever. Programmet är okänt bland skolans elever och föräldrar. Inspektörerna anser att skolans handlingsprogram mot kränkande behandling bör beskriva skolans förebyggande arbete. Det bör vidare behandla fallet där vuxna kränker elever. Utredningar kring kränkande behandling i skolorna visar att det inte sällan förekommer inslag av kränkningar i förhållandet mellan vuxen och elev. Programmet bör förankras hos elever och föräldrar.

Enligt läroplanen ansvarar rektor för att upprätta, genomföra, följa upp och utvärdera skolans handlingsprogram mot kränkande behandling. Munkmoraskolans program anger att elever skall anmäla kränkningar genom att lägga en lapp i skolsystems brevlåda. Då detta inträffar inkallas ett team mot kränkande behandling, där bland annat vaktmästare och skolsköterska ingår. Teamet arbetar efter den så kallade "Farstamodellen", vilket innebär att man först förhör sig kring det inträffade, bland annat genom samtal med den kränkte. Därefter hålls ett oannonserat, överraskande samtal med kränkaren/kränkarna. Föräldrar informeras endast om samtalet inte leder till någon förbättring. Innevarande läsår har ett ärende anmälts till teamet. Inspektörerna menar att föräldrar alltid skall underrättas när elever uppgivit att de känt sig kränkta. Dessutom bör skolan bedriva ett mer aktivt arbete för att upptäcka kränkningar.

Elevråd och klassråd förekommer med oregelbunden frekvens i Munkmoraskolan. I år har ett elevråd hållits. Klassråd skall hållas varje vecka, men i flera klasser blir det mer sällan. De flesta elever i Munkmoraskolan, anser att man i dessa forum samlas och "önskar sig grejer". Formaliserat elevinflytande bör omfatta mer än inköp av lekmaterial till skolgården. Även frågor om skolans utbildning, till exempel önskemål om teman och alternativa arbetssätt, kan gärna omfattas i en fungerande elevrådsverksamhet. Rektor, som tillträdde denna höst, avser att själv arbeta med elevrådet och delta i dess möten, för att försäkra sig om att eleverna på detta sätt ges inflytande i skolans verksamhet. Inspektörerna bedömer att skolans arbete med demokrati- och inflytandefrågor bör utvecklas men ser samtidigt ser positivt på rektors ambitioner kring elevrådet. Skolan skall, enligt läroplanen, sträva efter att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Inspektörerna menar att fungerande klass- och elevråd hjälper skolan i arbetet mot detta mål.

Samverkan med föräldrar sker bland annat genom föräldraråd som hålls cirka en gång per månad. Förutom rektor ingår två föräldrarepresentanter från varje klass, samt en representant för lärarna och en för fritidshemmen. Föräldrarna upplever en vilja från skola och rektor att arbeta tillsammans. Rektor skall, enligt läroplanen, utveckla formerna för samarbete mellan skolan och hemmen. Inspektörerna bedömer att så sker på Munkmoraskolan.

Under avsnitt 1 konstaterades att skolan bör utarbeta en strategi, för att enligt läroplanens mål, utöka elevernas inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll. Eleverna på Munkmoraskolan menar att man kan få välja ämnen och arbetsuppgifter under lektionerna om man blivit klar före de andra eller då det är planerat att man skall göra klart tidigare beting. Diskussioner i klassrummet kring hur arbetet skall läggas upp och hur det skall redovisas, förekommer sällan. Vanligen anger läraren vilket arbete som skall utföras och hur detta skall

göras. Få elever anser att de har goda möjligheter att påverka undervisningens upplägg. Inspektörernas observationer stöder till största delen elevernas åsikter. Läroplanen menar att alla elever skall få ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande skall öka med stigande ålder och mognad.

I grundskolans läroplan anges att skolan skall sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. I Munkmoraskolan finns ingen enhetlig strategi för detta. Dock har ämnet idrott och hälsa tilldelats extra tid inom ramen för timplanen. Inspektionen konstaterar att Munkmoraskolan inte har någon enhetlig strategi för att erbjuda eleverna daglig fysisk aktivitet.

Sammanfattningsvis bedöms Munkmoraskolans verksamhet under rubriken arbetsmiljö och delaktighet vara av varierande kvalitet. Värdegrundarbete förekommer, men skolan behöver utveckla en gemensam strategi och ett gemensamt synsätt kring dessa frågor. Skolans program mot kränkande behandling bör förankras hos elever och föräldrar. Det bör också kompletteras med fallet där vuxen kränker elev och beskriva skolans förebyggande arbete. Skolan bör vara mer aktiv när det gäller att upptäcka kränkande behandling. Vårdnadshavare skall alltid underrättas när elever uppgivit att de känt sig kränkta. Genom skolans föräldraråd finns fungerande formell samverkan mellan skolan och hemmen. Skolan bör fortsätta sitt arbete med demokrati- och inflytandefrågor. Skolan bör vidare utveckla en plan för att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

I Munkmoraskolan arbetar eleverna oftast i sina egna klasser, vilka är åldershomogena. Temaarbeten som omfattar flera av kursplanernas ämnen förekommer i olika omfattning beroende på vilken lärare klassen har, men sett över hela skolan sällan. LUS (LäsUtvecklingsSchema) har införts, för att följa upp eleverna läskunskaper. De flesta elever vet vilken LUS-punkt de ligger på och kan på så sätt följa sin egen läsutveckling. I förskoleklassen arbetar man enligt Bornholmsmodellen, en pedagogisk metod för att öka barnens medvetenhet om språket innan de lär sig läsa. Inspektörerna bedömer att den pedagogiska verksamheten på Munkmoraskolan utvecklas, men att fler ämnesövergripande arbetsområden kan integreras i undervisningen enligt läroplanens intentioner.

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling utförs inte på ett enhetligt sätt i Munkmoraskolan. Arbetet med att införa individuella utvecklingsplaner (IUP)

för alla enskilda elever har påbörjats. Idag används IUP i olika omfattning beroende på vilken lärare klassen har. Inspektörerna bedömer att dokumentationen av enskilda elevers kunskapsutveckling med fördel kan utvecklas ytterligare och göras på ett mer enhetligt sätt.

På Munkmoraskolan finns rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. I alla årskurser insamlas data om elevers kunskapsresultat. Resultaten analyseras och därefter upprättas handlingsplaner för de elever som bedöms behöva stöd. I detta arbete har skolans specialpedagog givits ett tydligt ansvar. Åtgärdsprogram används regelmässigt. Skollagen föreskriver att alla barn som behöver särskilt stöd skall få det. Inspektörerna bedömer att skolan har väl fungerande rutiner för att uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd. Vid tillfället för inspektionen noterades dock att sjukfrånvaro och temporär omfördelning av personal gjorde att elever som behövde särskilt stöd, tillfälligt var utan. Inspektörerna utgår från att detta skyndsamt rättas till.

Utvecklingssamtalet föregås av att ett särskilt underlag skickas till hemmet i syfte att elev och förälder skall kunna förbereda sig. Elever och föräldrar menar att samtalen fungerar bra och att det har formen av ett trepartssamtal. Några invändningar finns dock. De flesta elever och föräldrar anser att samtalen i huvudsak behandlar ämnena matematik, svenska, engelska samt elevens sociala utveckling. Likaså menar elever och föräldrar att samtalen inte alltid utvärderar elevernas kunskaper mot kunskapsmålen. I stället används ofta omdömen av typen ”det går bra i matematik” och liknande. Enligt läroplanen skall läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Inspektionen konstaterar att utvecklingssamtalen i huvudsak upplevs som positiva. De bör dock regelmässigt omfatta samtliga ämnen och de bör tydligt utvärdera elevernas kunskapsutveckling mot målen.

Sammanfattningsvis bedöms den pedagogiska verksamheten och undervisningen på Munkmoraskolan vara av god kvalitet. Pedagogisk utveckling sker på skolan och det finns goda rutiner för att uppmärksamma barn i behov av särskilt stöd. Utvecklingssamtalen bör dock regelmässigt omfatta samtliga ämnen och utvärdera elevernas kunskaper mot målen.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Enligt skollagen skall rektor vara förtrogen med verksamheten och enligt läroplanen skall hon vara pedagogisk ledare. I Munkmoraskolan tillträdde en ny rektor denna höst. Hon är utbildad musikpedagog och har flera års erfarenhet som skolledare. Hon är ansvarig för grundskola, skolbarnsomsorg och försko-

leklass. På skolan finns en ledningsgrupp bestående av rektor, specialpedagog samt de två arbetslagsledarna. Ledningsmöten hålls en gång per vecka. Munkmoraskolan har tidigare bytt ledare vid flera tillfällen under de senaste åren och inspektörerna noterar med förvåning att skolans förre rektor endast ägnade 10 procent av sin tjänst till Munkmoraskolan. Nuvarande ledare är känd och upplevs positivt av föräldrar, elever och personal och de känner tilltro till hennes förmåga att på sikt kunna utveckla ett pedagogiskt ledarskap. Inspektörerna bedömer att rektor är förhållandevis förtrogen med verksamheten efter att ha verkat under kort tid på skolan. Inspektörerna bedömer vidare att rektor skapat goda förutsättningar för att verka som pedagogisk ledare.

Enligt grundskoleförordningen skall det finnas en elevvårdskonferens där elevvårdsfrågor behandlas så att elevers rättssäkerhet garanteras. På Munkmoraskolan finns tydliga rutiner för hur elevvårdsärenden skall hanteras nedtecknade i elevvårdsteamets arbetsplan. Inspektionen konstaterar att dessa rutiner efterföljs och att de följer författningarna.

År 2003 tillhörde Munkmoraskolan Kvarnbergets rektorsområde. Det finns en kvalitetsredovisning för detta område. Munkmoraskolan nämns sparsamt i denna redovisning och framför allt finns inga uppgifter om i vilken utsträckning de nationella målen uppnåts. Enligt förordning, skall skolor inom det offentliga skolväsendet varje år upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning av verksamheten. Denna redovisning skall innehålla uppgifter om i vilken mån de nationella målen uppnåts och en redogörelse för de åtgärder skolan avser att vidta om målen ej nåts. Inspektörerna menar att kvalitetsredovisningen skall innehålla Munkmoraskolans resultat, analyser och förslag till förbättringar kopplade till dessa analyser. Det bör här tilläggas att det på skolan finns en så kallad förbättringsplan. Denna innehåller mer konkreta förslag till förbättringar utifrån resultat från bland annat kommunens enkätundersökning "Hur bra är vår skola?" och egna uppföljningar.

Sammanfattningsvis bedöms Munkmoraskolans insatser under avsnittet styrning, ledning och kvalitetsarbete vara goda. Inspektörerna bedömer att rektor är förhållandevis förtrogen med verksamheten efter att ha verkat under kort tid på skolan och att hon skapat goda förutsättningar för att verka som pedagogisk ledare. Dock bedöms Kvarnbergets rektorsområdes kvalitetsredovisning för 2003 behöva kompletteras med fler resultat, analyser och förslag till förbättringar kopplade till dessa analyser, avseende Munkmoraskolan. Det finns fungerande rutiner för att behandla elevvårdsfrågor.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Svenska som andraspråk och modersmålsundervisning erbjuds på Munkmoraskolan. Elever som behöver, får handledning på sitt modersmål. Språkval i årskurs 6, ges i form av franska, tyska och spanska på Kvarnbergsskolan, som ligger i närheten. Det finns möjlighet att byta språkval till bland annat engelska och svenska, som erbjuds i den egna skolan. Det finns en timplan som är samordnad med Kvarnbergsskolan, dit de flesta av eleverna går efter årskurs 6. I timplanen för årskurs 1–6 anges att eleverna skall erbjudas elevens val. Inspektionen visar att detta ej sker. I grundskoleförordningen regleras vilka ämnen som skall erbjudas eleverna, däribland elevens val. Inspektörerna konstaterar att elevens val inte erbjuds i enlighet med författningskraven, vilket skall åtgärdas. I övrigt bedöms skolans tillgång till utbildning vara god.

Information till hemmen om vad som händer i klassen ges via veckobreven, som läraren sänder ut varje vecka. Upplysningar om vad som händer på skolan, meddelas via föräldrarådets protokoll, vilka skickas till samtliga hem. Inspektörerna bedömer att Munkmoraskolan i allmänhet ger god information till hemmen.

Skolan har i dag inga elever med funktionshinder, men rektor bedömer att skolan har lokalmässiga förutsättningar att ta emot sådana elever.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att elevernas tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning är bra. Elevens val skall dock anordnas i enlighet med författningarnas krav. Skolan bedöms ge god information till hemmen.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

Skollagen föreskriver att skolan skall använda lärare som har utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva, om sådan personal finns att tillgå. På Munkmoraskolan har de allra flesta lärarna sådan utbildning. Dock saknar två av skolans tre specialpedagoger/speciallärare adekvat vidareutbildning. Det finns heller inte lärare som är utbildade för att undervisa i hem- och konsumentkunskap. Inspektörerna bedömer tillgången på utbildade specialpedagoger/speciallärare och hem- och konsumentkunskapslärare bör ses över, men att lärarnas formella kompetens i övrigt är god.

Kompetensutveckling erbjuds på Munkmoraskolan både i syfte att stärka skolans förutsättningar att nå de gemensamma målen och i syfte att stärka den enskilde pedagogen i dennes yrkesroll. Enligt läroplanen skall rektor sörja för att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna utföra sina uppgifter. Inspektörerna bedömer att tillgången till kompetensutveckling för skolans personal är god.

Grundskolan skall ha ändamålsenliga lokaler och utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning, enligt skollagen. I årskurs 4 ger klasslärarna klassen undervisning i hem- och konsumentkunskap. För undervisningen i detta ämne saknas särskilda lokaler på Munkmoraskolan. Fritidshemmets lokaler används ibland, men lärarna menar att de lämpar sig dåligt för ändamålet. Elever uppger att de ibland försenas i sitt arbete av att det finns för få datorer att tillgå. I övrigt visar inspektionen att Munkmoraskolans lokaler är ändamålsenliga, samt att tillgången till läromedel är god. Skolan bör dock beakta kursplanens mål att eleverna i ämnet hem- och konsumentkunskap bland annat skall kunna laga mat i årskurs 5. Inspektörerna bedömer att resurserna för detta ämne behöver förbättras.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans resurser är av varierande kvalitet och bör förbättras i vissa avseenden. Inspektörerna bedömer att tillgången till kompetensutveckling för skolans personal är god. Det är viktigt att skolan försöker rekrytera personal som har utbildning i de ämnen de undervisar i. Likaså behöver lokalmässiga förutsättningar för undervisning i hem- och konsumentkunskap inrättas.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Munkmoraskolan övergripande är av varierande kvalitet. Elevernars kunskapsresultat bedöms dock vara goda. Vidare visar eleverna i Munkmoraskolan lust att lära. Pedagogisk utveckling sker och det finns goda rutiner för att uppmärksamma barn i behov av stöd. Det finns också utvecklade former för att behandla elevvårdsfrågor. Skolans föräldraråd erbjuder fungerande formell samverkan mellan skola och hem. Skolan bedöms också ge god information till hemmen. Inspektörerna bedömer vidare att tillgången till kompetensutveckling för skolans personal är god.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

Normer och värden

- Elevernas inflytande över sitt eget lärande och över undervisningens arbetsformer och innehåll bör förstärkas.
- Elevernas trygghet och trivsel bör förbättras med avseende på att det finns vissa brister i vuxnas agerande vid kränkningar.

Kunskaper

- Skolan bör systematiskt följa upp och utvärdera kunskapsutvecklingen för eleverna i andra ämnen än svenska, matematik och engelska.
- Elevernas kännedom om målen för utbildningen bör förbättras.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolans arbete med demokrati- och inflytandefrågor bör förbättras.
- Värdegrundsarbetet bör stärkas och ett gemensamt synsätt kring arbetet med värdegrundsfrågorna bör utvecklas.
- Rutinerna för att förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling bör förbättras bland annat med avseende på att skolan alltid skall underrätta vårdnadshavare när elever uppgivit att de blivit kränkta.
- Skolans program mot kränkande behandling bör beskriva skolans förebyggande arbete, förankras hos elever och föräldrar och kompletteras med fallet där vuxen kränker elev.
- Skolan bör utveckla en plan för att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för skoldagen.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Rutinerna kring utvecklingssamtalen bör ses över så att de regelmässigt omfatta samtliga ämnen och utvärdera elevernas kunskaper mot målen.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Skolans kvalitetsredovisning bör kompletteras med fler resultat, analyser och förslag till förbättringar kopplade till dessa analyser.

Resurser

- Det är viktigt att skolan försöker rekrytera personal som har utbildning i de ämnen de undervisar i.
- Lokalmässiga förutsättningar för undervisning i hem- och konsumentkunskap bör inrättas.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

- Elevens val erbjuds inte i enlighet med författningarna (2 kap. 19 och 20 §§ grundskoleförordningen).

Datum
2005-06-02

Ort
Stockholm

Lars Svensson

Björn Bylund